

tænker dér paa den Maade, som Grundloven og Jernbaneloven af 5. Marts 1845 er blevet fortolket paa. Jeg mener, at det, der er sket, er fuldkommen lovstridigt. Det er i alt Fald en Fortolkning, der her er bragt i Anvendelse, som jeg ikke tror, at dette Ting og Lovgivningsmagten i det hele kan lade praktisere upaataalt. Jeg skal ganske kort sige, hvorledes denne Ekspropriation har fundet Sted. Først kom Ekspropriationskommissionen ud til Gaarden Petersdal. Det er den eneste, der hidtil er blevet afleveret. Den bød Ejeren, Fabrikant Utzon, 375 000 Kr. for Gaarden, uden at man havde spurgt ham om, hvad han tænkte sig, Gaarden skulde være værd. Samtidig erklærede Kammerherre Lerche: Det er De selvfølgelig ikke tilfreds med, men saa faar De en Taksation. Denne Taksation kom saa derud, og de begyndte, for at bruge et moderne Udtryk, paa en Film. Jeg synes ikke, man kan tillade, at Grundlovens § 80 og Jernbaneloven af 5. Marts 1845 fortolkes paa den Maade. Man gaar ud og tager en Bonitetsprøve og finder ud af, at Jorden derefter kan være saa og saa meget værd. Jeg har i Øjeblikket ikke bestemt Prisen pr. Kvadratalen. Fra Midten af Jordstykket gaar man saa ned til Stranden og tager en anden Jordprøve og bliver paa det rene med, at denne Jord er saa og saa meget ringere og derfor har en mindre Værdi; saa vidt jeg husker er Forskellen 10 Øre. Hvad er det for en Film at spille? Hvad har det at sige, om nogen Jord nede ved Stranden paa en Gaard, der ikke ligger en Mil fra Raadhuspladsen, er sandet eller leret. Det er saa fuldstændig hensigtsløst. Det har ikke Spor at gøre med det, man tilsigter, nemlig at ansætte Ejendommens Værdi i Handel og Vandel, saadan som Grundloven og Jernbaneloven af 1845 siger. I denne sidste staar der: „... efter Tidens og Egnens Pris har i Handel og Vandel“. Det er i Fortsættelse af en lang Sætning, som jeg ikke skal læse op i dens Helhed, men der staar udtrykkelig „efter Prisen i Handel og Vandel“. Grundlovens § 80 kender ærede Medlemmer, der tales dér om fuld Erstatning, og det taler Jernbaneloven ogsaa om paa et andet Punkt. Jeg havde i Fjor, umiddelbart før denne Taksation fandt Sted, en Samtale med den højtærede Minister for offentlige Arbejder. Han sagde da til mig: Er der nogen Grund til at se saa forfærdelig sort paa dette Forhold? Fabrikant Utzon har i sin Tid givet 115 000 Kr., tror jeg nok, det er, for denne Ejendom, og nu byder man ham 375 000 Kr., det er dog i Virkeligheden en ganske god For-

teneste! Jeg kan ikke tænke mig, at man skulde kunne argumentere paa den Maade. Enten har man en Lov, der siger, at man skal have fuld Erstatning, eller ogsaa er det hele Mundsvejr. Sæt, at Fabrikant Utzon havde arvet denne Ejendom, hvad skulde han saa have. Der er mange andre af disse Lodsejere, der har arvet deres Ejendom. Man kan kun gøre eet, man kan ganske vist gaa Rettens Vej, for saa vidt Loven levner en saadan forrettet Mand at gaa Rettens Vej; men det gør den ikke. Det er kun fra denne Plads, man kan ændre dette Forhold, og jeg mener absolut, at man bør ændre det. Fabrikant Utzon gik til Søndre Birk og anmodede Retten om at udmelde Skønsmænd. Disse Mænd kom til det Resultat, at Ejendommen var 1½ Mill. Kr. værd. Det er de villige til at beedige, det er efter deres bedste Overbevisning. Fabrikant Utzon tilbød imidlertid underhaanden — jeg har intet Mandat paa hans Vegne til at fremkomme med dette, men jeg ved det — at sælge sin Ejendom for 750 000 Kr.; altsaa Halvdelen af, hvad disse Mænd takserede Ejendommen til efter deres bedste Vidende.

Der er noget ganske urimeligt i, at man her uden videre stryger en hel Million af en Mands retmæssige Ejendom. Jeg kan ikke tænke mig andet, end at vi her maa og bør tage os af denne Sag, for hvad er det, der sker, hvis dette nu bliver knæsat som værende det rigtige? Ud over Landet skal vi til at lægge en hel Del Højspændingsværker, vi skal have Vandkraften taget i Brug, og det vil gaa sine Steder, som det er gaaet ved Tange, at man skal have store Arealer inddæmmede for at tilvejebringe Reservoirer for de Vandmængder, som skal drive disse Kraftværker. Man kan da ude over hele Landet risikere, at akkurat det samme gentager sig. Og det er jo ikke her, som naar en Jernbane bliver stukket hen over en Mands Ejendom, saa han mister en Strimmel Jord; her er der Tale om, at hele Brug bliver nedlagt, at Folk bliver, om jeg saa maa sige, rykket op med Rode, ført bort fra det, de nu har faaet kørt, og som de har deres Erhverv ved. Dér kan vi ikke andet end yde fuld Erstatning, og det vil ikke sige en Erstatning paa Baggrund af, hvad vedkommende kan have givet for 10—20—30 Aar siden. Fuld Erstatning er kun det, som de af Retten udmeldte Mænd mener, Ejendommen er værd i Handel og Vandel — og det skal helst være Mænd, der er kendt paa Egnen. Vi har hørt, hvorledes det ærede Medlem Hr. Hækkerup talte om, at han skulde ind paa at ekspropriere Jord fra Brug